

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๓๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เล่มที่ ๑๓₁

บทบรรณาธิการ

คำถาม ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ต้องคำนึงว่าศาลที่พิจารณาคดีอาญาจะเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งและผู้เสียหายขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใด หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๖๒๒๔/๒๕๖๒ แม้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๔) วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง ซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกินสามแสนบาทก็ตาม แต่ในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้” การที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์เช่นนี้แสดงว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์ให้ผู้เสียหายซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดของจำเลยและต้องไปดำเนินคดีในส่วนแพ่งเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทน ดำเนินคดีในส่วนแพ่งในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ต่อเนื่องกันไปได้ เพื่อให้มีการพิจารณาคดีในส่วนแพ่งเป็นไปโดยรวดเร็ว ดังเช่นกรณีที่พนักงานอัยการร้องขอให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหาย กรณีจึงไม่จำต้องคำนึงว่าศาลที่พิจารณาคดีอาญาจะเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒ (๑) และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕ (๔) วรรคหนึ่ง และผู้เสียหายขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนซึ่งจำนวนเงินมากน้อยเพียงใด ดังนี้ แม้ผู้ร้องทั้งสองขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนซึ่งจำนวนเงินที่ขอเกินอำนาจพิจารณาพิพากษาของผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้นก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนแพ่งได้

คำถาม ค้นในทึรโหรานโดยไม่มีหมายค้น แต่การค้นกระทำขึ้นโดยอาศัยอำนาจความยินยอมจากเจ้าของบ้าน การค้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่และพยานหลักฐานที่ได้มาจากการค้นนำมารับฟังได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๗๘/๒๕๖๓ แม้การค้นบ้านที่เกิดเหตุเป็นการค้นโดยไม่มีหมายค้น และร้อยตำรวจโท ก. ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยและเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติไม่ได้ไปปรากฏตัวที่บ้านที่เกิดเหตุเพื่อแจ้งชื่อหรือตำแหน่งแก่ พ. เจ้าของบ้านก็ตาม แต่ก่อนที่จะดำเนินการค้นร้อยตำรวจเอก ค. ได้ขอความยินยอมจาก พ. เจ้าของบ้าน รวมทั้งจำเลยและ ร. ผู้อาศัยอยู่ในบ้านก่อน แล้วจำเลยเป็นผู้นำการค้นด้วยตนเอง แสดงว่าการค้นดังกล่าวกระทำขึ้นโดยอาศัยอำนาจความยินยอมจาก พ. ผู้เป็นเจ้าของบ้านที่เกิดเหตุ รวมทั้งจำเลยและ ร. ผู้อยู่อาศัยในบ้านที่เกิดเหตุ เมื่อไม่ปรากฏว่าร้อยตำรวจเอก ค. ได้ขู่เชิญหรือหลอกลวงให้ พ. จำเลยและ ร. ให้ความยินยอมในการค้นแต่ประการใด แม้การค้นดังกล่าวจะกระทำลงโดยไม่มีหมายค้นที่ออกโดยศาลอนุญาตให้ค้นได้ก็หาได้เป็นการค้นโดยมิชอบและฝ่าฝืนต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แต่อย่างใดไม่ นอกจากนี้ ยังปรากฏว่าจำเลยได้ลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกการตรวจค้นโดยในบันทึกการตรวจค้นดังกล่าวได้ระบุข้อความไว้ว่า...เนื่องจากมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนอยู่หรืออยู่ในนั้น และมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน อันเป็นข้อยกเว้นที่ให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นอีกกรณีหนึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ (๔) ด้วย ดังนี้ เครื่องกระสุนปืนของกลางที่ร้อยตำรวจเอก ค. ยึดได้ จึงเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานที่ชอบและใช้ยื่นจำเลยเพื่อรับฟังลงโทษจำเลยได้

คำถาม คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยฐานยักยอก พนักงานอัยการจะมีคำขอในส่วนแพ่งเรียกดอกเบี้ยจากทรัพย์ที่ยักยอกแทนผู้เสียหายได้

หรือไม่ ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถ เป็นค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการทำความผิดฐานลักขโมยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๔๒๖๕/๒๕๖๓

ดอกเบี้ยของเงินจำนวน ๙๗๗,๒๕๖ บาท ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหาย สูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด แต่เฉพาะดอกเบี้ยของเงินจำนวน ๙๗๗,๒๕๖ บาท เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการทำความผิดของจำเลยทั้งสอง ซึ่งพนักงานอัยการจะมีคำขอเรียกดอกเบี้ยแทนโจทก์ร่วมไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยของต้นเงินจำนวน ๙๗๗,๒๕๖ บาท ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง ได้ ส่วน ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้นมิใช่ ค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการทำความผิดของจำเลยทั้งสอง โจทก์ร่วม จึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้คืนได้

คำถาม คดีก่อนและคดีหลัง คู่ความเดียวกัน ประเด็นข้อพิพาทเป็นอย่างเดียวกัน คดีก่อนศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาแล้ว แต่ต่อมา ศาลฎีกามีคำพิพากษาให้ ยกคำพิพากษาศาลล่างทั้งสอง ดังนี้ คดีหลังเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๓๑๑/๒๕๖๓

โจทก์ทำสัญญาว่าจ้างจำเลยให้ทำความสะอาดอาคารและพื้นที่บริเวณรอบ ๆ อาคาร ถนน ลานจอดรถ แต่ก่อนฟ้องคดีนี้ จำเลย (ในคดีนี้) เป็นโจทก์ฟ้องโจทก์ (ในคดีนี้) เป็นจำเลยอ้างว่าผิดสัญญาจ้างทำความสะอาดอาคาร ขอให้ชำระค่าจ้างที่ค้างชำระ ซึ่ง ศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าว เห็นว่า จำเลย (โจทก์ในคดีนี้) ขาดนัดยื่นคำให้การ และฟังว่า จำเลย (โจทก์ในคดีนี้) เป็นฝ่ายผิดสัญญาแล้วพิพากษาให้ชำระค่าจ้างให้แก่โจทก์ (จำเลย ในคดีนี้) ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยว่าจำเลย (โจทก์ในคดีนี้) เป็นฝ่ายผิด สัญญาเช่นกัน คดีอยู่ระหว่างจำเลย (โจทก์คดีนี้) รอศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตให้ฎีกาตาม

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยอ้างว่า จำเลยเป็นฝ่ายผิดสัญญาตามสัญญาจ้างทำความสะอาดอาคาร ขอให้จำเลยชำระค่าเสียหาย ค่าปรับพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำกับ คดีแพ่งของศาลชั้นต้นหรือไม่ เห็นว่า คดีก่อน คือ คดีแพ่งของศาลชั้นต้น ศาลฎีกาอนุญาต ให้จำเลย (โจทก์ในคดีนี้) ฎีกา และต่อมาปรากฏจากสารบบความของศาลฎีกาว่า ในคดีก่อน ศาลฎีกามีคำพิพากษาให้ยกคำพิพากษาศาลล่างทั้งสอง ให้รับคำให้การจำเลย (โจทก์ใน คดีนี้) และให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาและพิพากษาใหม่ต่อไป ดังนี้ คำพิพากษา ศาลฎีกาในคดีดังกล่าวย่อมมีผลให้คำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์แผนก คดีผู้บริโภคในคดีก่อนสิ้นผลไป เท่ากับว่าศาลชั้นต้นในคดีก่อนยังมิได้มีคำวินิจฉัยใน ประเด็นข้อพิพาทมาก่อน คำฟ้องในคดีนี้จึงยังไม่มีคำวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นแห่งคดีที่จะ ให้ศาลวินิจฉัยว่าเป็นกระบวนการพิจารณาซ้ำได้ กรณีจึงไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ ประกอบพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗

พิพากษายกคำพิพากษาศาลล่างทั้งสอง ให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณา และพิพากษาคดีนี้ต่อไป

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ